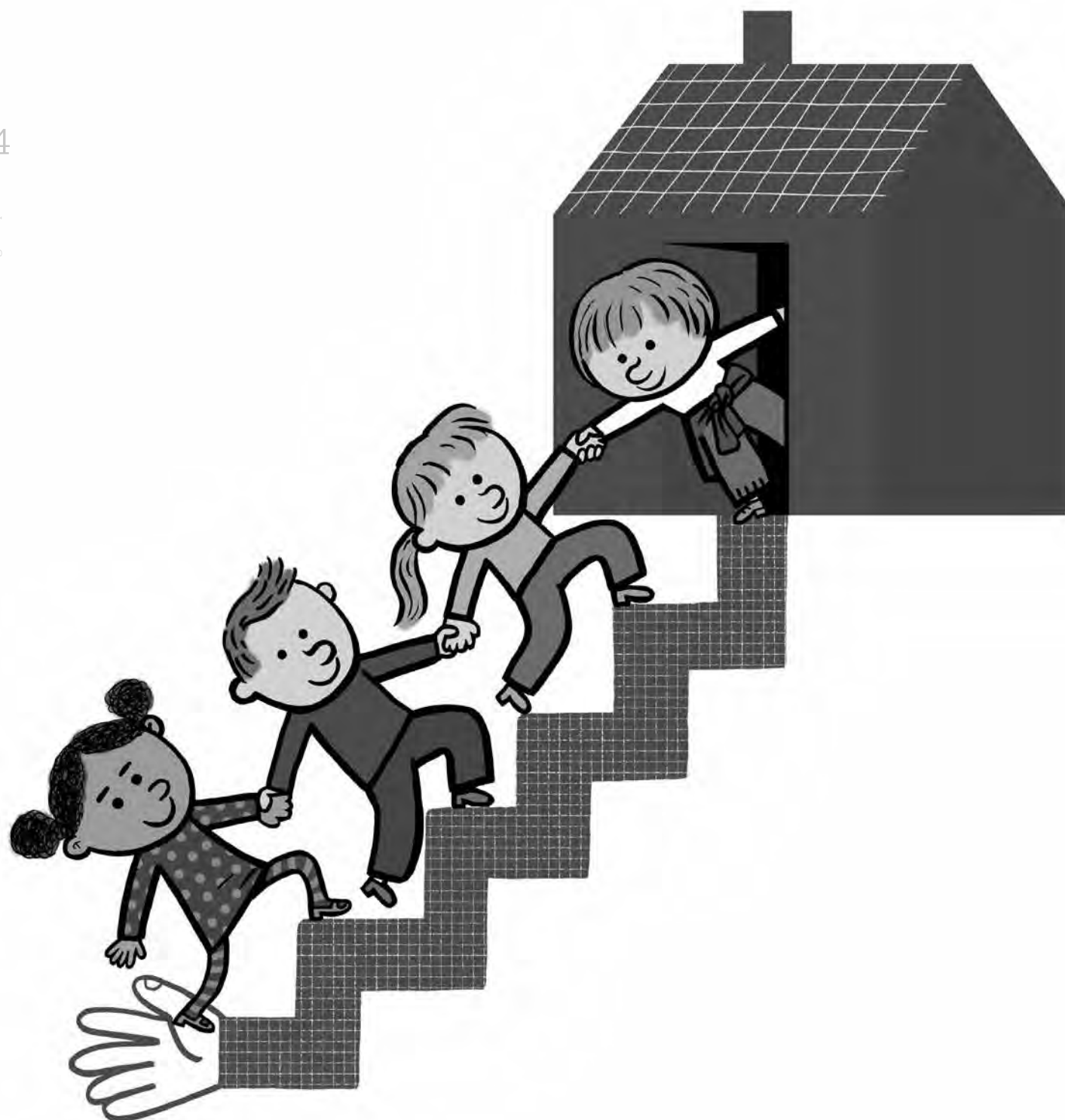

Bezinnen of vieren met kinderen

Hand in hand zonder drempels

34

Krijtlijnen voor een leefbare samenleving
Liturgiemap 2021

Hand in hand zonder drempels

Voor elk wat wils

Heel wat scholen en geloofsgemeenschappen werken rond de campagne 'Wonen: een gunst en geen recht? Onaanvaardbaar!' Ze gaan aan de slag met het Robbyproject of de liturgiemap maar willen ook graag een viering op kindermaat. We hopen dat jullie hier voldoende materiaal vinden om aan deze vragen tegemoet te komen. We volgen de opbouw van een eucharistieviering maar wie een bezinning of stilvalmoment wil uitwerken, kan hier heel wat ideeën uit plukken.

Het thema van de viering is **uitsluiten en verbondenheid**. Grenzen en drempels tussen mensen buigen we om tot **krijtlijnen voor een nieuwe en betere samenleving**. Ze past in de lijn van enerzijds de liturgiemap waar we stilstaan bij Gods nieuwe wereld en anderzijds ons project voor het basisonderwijs 'Samen over de drempel'. Bij het samenstellen, werkten we samen met het Katholiek Onderwijs Vlaanderen zodat deze viering ook mooi aansluit bij hun jaarthema 'De kracht van verbinden'.

Vieren op school met een open blik voor diversiteit

We leven vandaag in een multiculturele samenleving. De leerlingen op school zijn daar een weerspiegeling van. Steeds meer andere levensbeschouwingen en religies sijpelen de scholen binnen. Dit brengt heel wat uitdagingen met zich mee. Hoe bewaren we onze eigen (christelijke) identiteit en zijn we toch gastvrij? Hoe moet het met onze school- en klasvieringen? Hoe kunnen we nog samen bidden of vieren als er maar enkele 'katholieke' kinderen in onze klas zitten?

Elke school zal hier een eigen antwoord op moeten zoeken. De onderwijskoepels kunnen je ongetwijfeld op weg helpen. In onze voorbereiding trachten we in kleine aandachtspuntjes oog te hebben voor de diversiteit van de kinderen.

Suggesties voor Inkleiding

- Als de viering in het teken staat van de advent, geef dan de adventskrans een centrale plaats.
- Als je werkte met het Robbyproject kan je de tekeningen een plaats geven. Vooral de coverprent met de vrienden samen op de trap sluit aan bij het thema. Enkele oude prenten passen bij het Dagboek van Robby. Je vindt ze op de downloadpagina bij het lesproject.
- Heb je een Robbypop? Hij is ook graag van de partij.
- Het campagnethema Wonen biedt natuurlijk ook heel wat mogelijkheden om de kerk, klas of bezinningsruimte sfeervol in te kleden.
- In deze tijden van **sociale media**, kan het andere scholen inspireren wanneer je foto's deelt van jouw sfeervolle adventshoek. Gebruik zeker #SamenTegenArmoede dan komen anderen jouw kunsten gemakkelijker op het spoor.

Welkom en inleiding

Beste kinderen allemaal, ik ben blij dat jullie hier zijn. Hartelijk welkom.*

Vandaag laten we de drukte achter ons en maken we het even stil. We nemen de tijd om naar mekaar te luisteren, om mekaar een plek in ons hart te geven en om de vreugde te voelen van ons samenzijn.

Samen met Robby gaan we op zoek naar een wereld zonder uitsluiting. We werken de drempels weg en er plaats is voor iedereen.

In deze adventsweken bereiden we ons voor om de komst van Jezus. Hij droomde van die wereld waar niemand de deur in zijn gezicht krijgt of buitengesloten wordt. Daar willen we aan meewerken en we zijn blij dat we dit samen kunnen doen. Laten we vieren in de naam van de + Vader, Zoon en Heilige Geest. Amen.

* *Je welkom voelen is belangrijk om samen te kunnen vieren of bezinnen. Een woordje in je thuistaal is een goed begin. Het kan een goede gewoonte worden om de kinderen die thuis een andere taal spreken kort iets laten vertellen bijv. hoe je iemand welkom heet in hun taal.*

Moment van inkeer

Voorganger

Overal waar mensen samenleven, loopt het soms moeilijk.

Kind 1

Soms blijven we liever in ons eigen clubje en willen we niet dat anderen erbij komen. We sluiten de deur en ze zijn niet welkom. We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 2

Soms hebben we weinig aandacht voor de mooie dingen om ons heen. We vergeten wel eens om dankbaar te zijn. We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 3

Soms hebben we snel een oordeel klaar over mensen, we doen geen moeite om hen echt te leren kennen. We maken hen verdrietig. We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 4

Soms blijven we liever aan de kant, ook wanneer we zien dat iemand ons nodig heeft. Ze kunnen dan niet rekenen op ons. We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Voorganger

God, we werken niet altijd mee aan uw wereld. We willen ons beter inzetten en vragen een nieuwe kans. Amen.

Openingsgebed

* *als de kinderen een volgblaadje hebben, kunnen ze dit samen bidden*

Goede God,
samen met Robby leerden we
over mensen die geen plek krijgen om te wonen.
Ze worden weggeduwd en aan de kant gezet.
Help ons dat we nooit vuisten maken
tegen anderen
maar hen altijd een hand willen geven.
Zo maken we samen een kring,
verbonden met U en met mekaar.
Amen.

Doe-moment: deel 1

- Verdeel de klas in groepjes van drie en vraag de kinderen op zoek te gaan naar wat zij gemeenschappelijk hebben. Het kan gaan over een eigenschap, iets leuk vinden, iets goed kunnen, iets hebben... Stimuleer hen om te zoeken naar zaken die echt typisch zijn voor hun drie en die niet voor iedereen van de klas gelden.
- Geef hen elk een (gekleurde) strook papier en vraag dat ze opschrijven wat hen bindt met de twee anderen.
- Wissel de groepjes en geef dezelfde opdracht. Herhaal dit eventueel een derde keer. Voor elk groepje krijgen ze een andere strook om iets op te schrijven. Op het einde hebben de kinderen dus twee of drie stroken en dus ook 'eigenschappen' die maken dat ze lid zijn van een groepje.
- Wanneer de kinderen moeilijk zelf raakpunten vinden, kan je werken met voorbeelden. Hang deze groot zichtbaar op of projecteer ze, dan kunnen de groepjes kiezen wat ze gemeenschappelijk hebben. Voor kinderen die moeilijk (Nederlands) lezen, zetten we er steeds een icoontje bij. Zie bijlage 2.
- Sluit af met een gesprek over verschillende 'groepen' waar ze bij horen. Vermijd de voor de hand liggende sportclubs of verenigingen, maar put ideeën uit de voorbeelden van de bijlage. Het doel is dat ze ontdekken dat ze op erg diverse manieren met veel verschillende mensen verbonden zijn.
- Voor dit doemoment lieten we ons inspireren door een Deens filmpje 'All that we share'. Bekijk het eens. <https://www.youtube.com/watch?v=jD8tjhVO1Tc>

Eerste lezing: uit het dagboek van Robby

Dag dagboek,

Vandaag mochten we op school heel de namiddag buiten spelen. Het was de langste en leukste speeltijd ooit. Het was nochtans slecht begonnen...

Omdat juf Lina verjaarde, was er extra lange speeltijd en ze had voor alle klassen een emmertje stoepkrijt meegebracht. Lena, Fatmira en Arif tekenden een hinkelbaan. Al snel kwamen anderen meedoen en dus ze hebben wel zeven hinkelbanen getekend. Daar hadden ze veel plaats voor nodig. Jeroen, Remko en de vaste kliek wilden knikkers en met het stoepkrijt konden ze een heel terrein maken. Het was zo leuk dat hun terrein alsmat groter werd. Ik deed mee met de basketballers. Met de lange speeltijd hadden we grote ploegen, dus we tekenden een groot veld. En toen is het mis gelopen.

Onze bal botste over het knikkerveld, de hinkelaars struikelden over de weggerolde knikkers en de wachtrij van de hinkelbaan stond vlak voor onze goal. Al snel waren we aan het roepen, trekken en duwen. De knikkers vlogen in het rond.

De directeur kwam buiten en ze keek heel boos. Iedereen was opeens muisstil. Het was afgelopen met de lange speeltijd. Dat dachten we toch. Maar juf Lina had een beter idee. Ze nam een stuk krijt en begon ook te tekenen. Eerst begrepen we het niet zo goed, maar toen zagen we het. Ze tekende straten, poortjes, lijnen en trappen tussen de verschillende spelletjes. Ze verzon ook nog extra spelletjes en opdrachten. Het werd één grote Reis rond de Wereld. Eerst hebben enkele kinderen nog mee getekend tot alles verbonden was met mekaar en toen konden we vertrekken voor de Wereldreis op de speelplaats. Het was groot genoeg en er waren zoveel spelletjes en opdrachten onderweg zodat we allemaal tegelijk konden meedoen. Alle spelletjes apart waren al leuk, maar nu was het nog tien keer beter geworden. Zelfs de juffen en de meesters kwamen meespelen. Ik zag dat de directeur knipoogde naar juf Lina en misschien moest ze wel een traantje wegpinken. 'We zijn één school, verbonden met mekaar.'

Echt de leukste speeltijd ooit! Als het niet regent deze nacht, kunnen we morgen verder spelen. Maar nu ben ik blij dat ik in mijn bed lig.

Slaperige groetjes,

Je Robby

Evangelie

We stellen voor om het verhaal te lezen van Jozef en Maria die een plekje zoeken in Bethlehem. Je vindt het in de meeste kinderbijbels. Zoek een versie die aangepast is aan de leeftijd van de kinderen. Wat zeker in het verhaal aan bod moet komen is de uitsluiting die Jozef en Maria ervaren, het feit dat er voor hen geen plaats is in de herberg.

Verwerking, verdieping, duiding

- Als we rondom ons kijken, zien we grenzen tussen mensen. In de campagne van Welzijnszorg 'Wonen: gunst en geen recht? Onaanvaardbaar!' en in het kerstverhaal lezen we over uitsluiting en discriminatie. Sommige mensen zijn niet welkom, ze horen er niet bij. Dan trekken we lijnen tussen mensen, er is een WIJ en een ZIJ. De drempel is te hoog.
- Het omgekeerde van uitsluiting is verbinding. Mensen willen zich graag verbonden voelen met hun klasgenoten, familie en vrienden. Dit geeft ons een gevoel van geborgenheid, veiligheid, een thuisgevoel. We geven mekaar de hand.
- Het WIJ-gevoel mag echter nooit betekenen dat we onze grenzen sluiten. Omdat we op zo veel verschillende manieren met zo verschillende mensen verbonden zijn, zien we dat geen enkel clubje het enige is. Hopelijk konden de kinderen dit ervaren in het doe-moment en het gesprek.
Trek dit idee verder open en vertel hoe we eigenlijk verbonden zijn met alle mensen over heel de wereld. Uiteindelijk zijn we allemaal familie, delen we dezelfde aarde, kijken we vooruit naar dezelfde toekomst.
- Als we zo kijken en denken, dan vervagen de lijnen en grenzen *tussen* mensen. Verbondenheid krijgt de bovenhand en we roepen een halt toe aan uitsluiting. De drempels vallen weg.
- Echte verbondenheid is meer dan het wegvallen van uitsluiting, het geheel is meer dan de som van de delen. Door samen te spelen, door samen te werken, door samen te leven ontdekken we iets extra. Door ons te verbinden met mekaar, krijgen we een meerwaarde.
- Advent is oefentijd om ons voor te bereiden op de komst van Jezus. Hij heeft voorgedaan hoe wij moeten leven. Hij heeft de krijtlijnen al getekend. Als we hem volgen, zal er een nieuwe en mooie wereld komen. In Jezus' wereld wordt er niemand uitgesloten en leven alle mensen verbonden met mekaar.

Doe-moment: deel 2

- Uit de duiding blijkt dat we drempels willen wegwerken, de grenzen tussen groepjes vegen we uit en we maken er een grote kring van, waarbinnen iedereen een plekje krijgt. Nodig de kinderen uit om dit ook echt te doen. Met de stroken papier kunnen ze een grote cirkel maken rondom iedereen.
- Er zullen zeker nog gaten en open ruimtes zijn, maar dat is prima. Onze kring is open voor wie er nog bij wil komen.

Geloofsbelijdenis

Ik wil geloven in een wereld
waar het fijn is om te wonen:
zonder ruzie, zonder verdriet.
Ik wil geloven in een wereld,
waarin iedereen vriend is met elkaar,
een wereld, zoals God de VADER hem geschapen heeft.

Ik wil geloven dat wij samen
die wereld kunnen bouwen:
een groene wereld met bomen en vlinders,

met de zon en met lieve mensen,
die doen zoals JEZUS deed.

Ik wil geloven, dat God ons zal helpen met zijn GEEST,
om te worden zoals zijn kinderen,
waarvoor het echt niet zo moeilijk is
om vriendelijk te zijn, om te helpen;
om geluk te brengen aan de anderen. Amen.

Uit aanbod geloofsbelijdenissen pastorale zone Effata

Voorbede

- *Het is altijd een sterk moment wanneer de kinderen zelf voor iets willen bidden. Afhankelijk van de groep en de gewoontes kan je kinderen zelf een intentie laten formuleren.*
- *Het aansteken van kaarsjes of het inlassen van een stiltemoment kunnen het gebed toegankelijker maken voor kinderen die niet de gewoonte hebben om (tot onze God) te bidden.*

Voorganger

Wij zetten ons hart open en willen meebouwen aan een warme wereld voor iedereen.

Kind 1

We bidden voor alle kinderen
die geen fijne plek hebben om te wonen
omdat hun familie niet welkom is in onze samenleving.
Open ons hart voor deze kinderen.
Laten we bidden.

Kind 2

We bidden voor alle kinderen
die anderen altijd welkom heten in de kring,
die met een lief woord en een warm gebaar
anderen opnemen in de groep.
Open ons hart voor deze kinderen.
Laten we bidden.

Kind 3

We bidden voor alle (grote) mensen
die zich inzetten voor een betere wereld.
Bijvoorbeeld door hun acties voor Samen Tegen Armoede
zorgen ze ervoor dat meer mensen
een goede woning krijgen.
Open ons hart voor deze mensen.
Laten we bidden.

Kind 4

We bidden voor onszelf
dat we blijde kinderen zijn
en dat we spelen en leren
zonder iemand uit te sluiten.
Laten we bidden.

Voorganger

Goede God, waar wij het goede proberen te doen, ben je dicht bij ons.
Amen.

Gebed over de gaven

Goede God,
help ons te leven met open handen,
verbonden met de wereld,
verbonden met uw Licht
dat ons samenbrengt.
Laat ons samen vieren
in het breken en delen van brood en wijn
en geef ons kracht
om mee te werken aan uw plan.
Amen.

Groot dankgebed

Onze Vader

* Laat de kinderen handen geven bij het bidden van het Onze Vader.

Vredeswens

Communie

Bezinning na de communie

De schaar en de naald

Een koning ging eens op bezoek
bij Farid, een beroemde wijze man.
Toen hij zijn huis binnenkwam,
boog hij heel diep
en gaf hem een prachtige gouden schaar,
ingelegd met diamanten.
Farid nam ze aan,
bewonderde ze
en gaf ze dan terug aan de koning.
- Majesteit, duizendmaal dank
voor dit waardevolle geschenk.
Het is heel mooi,
maar u had me beter een naald gegeven,
want met een schaar kan ik niets doen.
- Dat begrijp ik niet.
Als u een naald nodig hebt,
hebt u toch ook een schaar nodig.
- Een schaar heb ik niet nodig,
want die knipt dingen stuk.
Maar een naald
haalt stukken bij elkaar.
Al wat ik leer
is gebaseerd op liefde,
eenheid en verbondenheid.
Een naald kan eenheid herstellen.
Maar een schaar knipt,
en brengt scheiding aan.

Als u nog eens komt,
geef mij dan maar een gewone naald.
Daar doet u mij
het grootste plezier mee.

Uit **'99 verhalen met een knipoog'** van Chantal Leterme, uitgeverij Averbode, 2014,
www.averbodeinspireert.be.

Slotgebed

* *als de kinderen een volgblaadje hebben, kunnen ze dit samen bidden*

Goede God,
dank u voor de tijd die we hier kregen.
We voelen ons blij en verbonden
met de kring van vrienden,
dichtbij maar ook veraf.
U roept ons op om niemand uit te sluiten
en van onze wereld een plek te maken
waar iedereen een plaatsje krijgt.
We zijn er klaar voor.
Amen.

Zending en zegen

Het is duidelijk wat God ons vraagt en ik zie dat jullie er zin in hebben. We gaan drempels wegwerken, niemand uitsluiten en samen werken aan een betere wereld. Maar eerst vragen we de zegen van onze God, + Vader, Zoon en Heilige Geest. Amen.

Bijlage 2. We hebben iets gemeenschappelijk

Jij en jij en ik, we lijken een beetje op mekaar want...

we houden van poezen.

we hebben thuis een hond.

we houden van basket/voetbal/badminton...

we spreken ook een andere taal dan het Nederlands.

onze schoenen/broek/trui hebben dezelfde kleur.

we hebben al een eigen gsm.

we worden allemaal met de auto naar school gebracht.

onze brooddoos/koekendoos/drinkbeker heeft dezelfde kleur.

we hebben nog vier grootouders (of meer).

ons huis heeft een garage.

ons lievelingseten is hetzelfde.

we zijn de jongste/oudste thuis.

we verjaren in dezelfde maand.

we kunnen nog niet goed zwemmen.

we zijn gelovig.

iemand in ons gezin is erg ziek.